

**OF THE X INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL
CONFERENCE**

**«FUNDAMENTAL AND APPLIED SCIENCE
- 2014»**

October 30 - November 7, 2014

**Volume 14
Medicine
Biological sciences**

Sheffield
SCIENCE AND EDUCATION LTD
2014

Танасієнко О.І., Тарасюк Я.В., Бахмат Ю.О., Шевчук О.А.
*Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського*

Бочарова В.Б.
Вінницький національний аграрний університет

**ЕКОЛОГО-ЦЕНОТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРЕДСТАНИКІВ
РОДИНИ КОВАСЕАЕ У РІЗНИХ ФІТОЦЕНОЗАХ
С. КИРНАСІВКА ТУЛЬЧИНСЬКОГО РАЙОНУ**

Щоб запобігти знищенню біологічної різноманітності, потрібно упорядкувати знання про живі організми, їх видовий склад. В зв'язку з цим, вивчення фіторізноманітності окремих територій має не тільки наукове, але й природоохоронне практичне значення.

Для вивчення флори дикорослих представників родини *Kozaseae* у різних фітоценозах с. Кирнасівки ми використовували літературні дані, матеріали гербарію кафедри біології Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського та матеріали власних досліджень, які проводились нами протягом вегетаційних періодів 2013-2015 років. Нами виявлено, що дикорослі представники родини *Kozaseae* належать до 19 родів. Найбільшим за кількістю видів є рід *Poïeniiïa* - 8 видів. На другому місці у родовому спектрі розташований рід *Kona* - 7 видів; на третьому місці - рід *AlcniMIIIa* - 4 види; 3 роди - *Pgaşagia*, *KuBiz* та *Ceum* - по 3 види. По два види налічують роди *Piiipena'uia*, *ZogBiz* і *Cgaiae^uz*. Решта 10 родів представлені одним видом. Трав'янисті види родини *Kozaseae* відзначаються різноманітними еколого-ценотичними особливостями. Як показав аналіз, у лісах, по чагарниках, на узліссях зустрічаються 5 видів, на трав'янистих схилах, луках - 5 видів, на вологих луках, у сирих місцях - також 5 видів. Ще 2 види приурочені до боліт. П'ять видів з родини *Kozaseae* зустрічаються на сухих схилах та пісках, по берегах річок. Чотири види частіше трапляються на полях, засмічених місцях, біля доріг,

Еколого-фітоценотичний аналіз флори проводимо за приналежністю видів до певного флороценотипу. Флороценотип - це сукупність рослинних формацій, едифікатори яких пройшли загальну адаптивну еволюцію під впливом певних тривало існуючих умов на певній території, що зайнята

визначеним типом флори нотип, кореальний, лучний (лучно-болотний), степовий (лучно-степовий), гігрофільний, рудеральний, сегетальний види рослин.

Підсумовуючи дані проведеного аналізу за флороцено типами, ми виявили, що переважають флороцено типи лісових місцезростань, а саме - неморальний -17 видів (*Poa%agria тозскаїа* БисБ., *Poa%agria угПСІЗ* ОисБ., *Poa%agria хезса* Б., *Ц^аШзіеінія ^еоіа'ез \УП1сі.*, *АіскімШа шБгенаїа* Вив., *Агипсиз уи!\$агіз* Каф, *Ругиз commуніз* Б., *Маїнз зуїхезігіз* МШ., *ЗогБиз Югтінаїіз* Стапіг., *Сгаїае^из саіусіна* Реіегт., *СгаІае\$из Іекі&аіа* ОС, *КиБиз ідаеиз* Б., *Коза сгенаШа* СБгзБап., *Коза а'ітаїіз* ВесБзі., *Ргитиз зріноза* Б., *Сегазиз ауїум* МоепсБ., *Расіиз аї'іум* МІЙ.) і бореальний - 3 види (*ЗогБиз аисурагіа* Б., *КиБиз саезіиз* Б., *КиБиз кігіиз* А^аМзі еі Кіі.). До лучно-болотного належить 6 видів (*РоїеніШа анзегіна* Б., *РоїеніШа геріанз* Б., *Оеит гіуаіе* Б., *Рііірепсіііа лшї^агіз* МоепсБ., *Рііірепсіііа іітагіа* Міхіт., *ЗаццїзогБа о#ісіналіз* Б.), лучного і лучно-степового по 4 види (*РоїеніШа егесіа* Нагаре., *АіскімШа топіісоїа* Оріг., *АіскімШа \$гасШз* Оріг., *АіскімШа асіїЮба* Оріх. і *РоїеніШа Іеисороїїіа* Р.О. МііП., *А^гітоніа еураїогіа* Б., *Роїегіум зан\$уїзогБа* Б., *РШрена'іла ушї^агіз* МоепсБ. відповідно). До видів синантропної флори, тобто рудерально-сегетального флороцено типу належить і 1 видів (*РоїеніШа санезсенз* Векз., *РоїеніШа агденіеа* Б., *РоїеніШа ітроїїіа ^Габ1епБ.*, *РоїеніШа погуеґІса* Б., *Оеит узБанум* Б., *Оеит аїіерісум* Іасц., *Коза а^гезііз* Зауі., *Коза тісганіка* 8гаїїБ., *Коза согутБі'ега* ВогкБ., *Коза іотепіоза* 8тіїі., *Коза сапіна* Б.). Види неморального флороцено типу зустрічаються переважно в широколистяних лісових ценозах, по чагарниках та на узліссі, лучні види - на луках, сінокосах, пасовищах. Види синантропної флори найчастіше трапляються вздовж доріг, біля стежок, на берегах річок, біля осель, на засмічених місцях, пустирях, на полях та городах. Нами проведений біоморфологічний аналіз флори. Біоморфою, життєвою формою, або екобіоморфою називають зовнішній вигляд (габітус) окремих груп рослин, який виникає в онтогенезі в результаті росту і

розвитку в певних умовах середовища і відображає сукупність основних пристосувальних ознак (Нечи-тайло Л. Ф., 2004). За класифікацією життєвих форм Раункієра, 24 досліджуваних види рослин належать до гемікриптофітів. Це рослини, у яких бруньки відновлення зимою розташовані на рівні ґрунту і їх захищають рештки відмерлих вегетативних органів та сніг. Це багаторічні, переважно розеткові або напіврозо-ткові рослини. Деякі з них мають підземні кореневища. Сімнадцять видів - є фанерофітами. Це - види, у яких бруньки відновлення в зимовий період перебувають високо над землею Сюди відносять дерева й високі чагарники. Три види є хамефітами, тобто видами, бруньки відновлення яких взимку знаходяться невисоко над землею. Один вид - перстач норвезький належить до терофітів. Це одно - або дворічна рослина, у якої після плодоношення відмирають всі вегетативні органи - наземні та підземні.

Література:

1. Антоненко М.Ю., Сидельнікова Л.Ф. Вибір алгоритмів індивідуальної гігієни порожнини рота в комплексній профілактиці захворювань пародонту// Современная стоматология, 2006. - №4 (36). ~ С.77-81.
2. Данилевский Н.Ф., Антоненко Н.Ю., Сидельнікова Л.Ф. Мониторинг со-стояния гигиєни полости рта взрослого населения Украины как медицинское обоснование планирования региональных программ профилактики// Современная стоматология, 2005. - №2. - С. 164-168.
3. Дычко Е.Н., Ковач И.В., Вербицкая А.В. Уровень гигиєнического еостоя-ния и степень поражаемости кариесом у подростков// Вісник стоматології, 2005. -№2.-С.61-62.
4. Зыбин М.В., Морозова Н.В., Шугайлов И.А. и др. Уровень знаний населения по проблеме профилактики стоматологических заболеваний // Стоматология детского возраста и профилактика, 2002. - №1-2. - С.3-5.
5. Кузьмина З.М., Васина С.А., Смирнова Т.А. и др. Вышвление навзков ухода за полостью рта путем анкетирования детей России и Финляндии // Стоматология, 1995. — №1.— С.55-56.
6. Лукинїх Л.М. Приоритетї в стоматологии//Клиническая стоматология, 2004. - №2. - С.64-67.
7. Смоляр Ні., Дубецька І.С. Гігієна ротової порожнини в дітей дошкільного віку м. Львова.// Укр.стомат.альманах, 2006.- №5.- С.32-34.
8. Хоменко Л.О., Остапко О.І., Віденко Н.В. Впровадження шкільної освітньої програми з гігієни порожнини рота в Україні // Вісник стоматології, 2000. -№3.- С.37-38.
9. Хуснутдинова З.А., Авраменко В.И., Чудинова Т.А., Аскарров Р.А. Роль меди-цинской активности семьи в профилактике стоматологической заболеБаемости // Стоматология детского возраста и профилактика, 2002. — №1-2.— С.25-27.